

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Harezmi Türkçesinin Türk dili tarihindeki yeri ve önemi. Harezmi Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi ve Kıpçak Türkçesinin kaynakları, kaynak eserler, dönemin şahsiyetleri ve eserler, dil özellikleri, metin incelemeleri.

Dersin İçeriği

Türk dili tarihi içerisinde Harezmi ve Kıpçak Türkçesinin yeri ile imla ve gramer özelliklerini metinler üzerinden gramer incelemesi.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Aysu Ata, Harezmi-Altın Ordu Türkçesi, Kebikeç Yay., İstanbul 2002 Ali Fehmi Karamanlioğlu, Kıpçak Türkçesi Grameri, TDK Yay., Ank 1994 Mehmet Akalın, Tarihi Türk Şiveleri, TKAE Yay., Ankara 1998 Janos Eckmann, "Harezmi Türkçesi", Tarihi Türk Şiveleri (Çeviren: Mehmet Akalın), TKAE Yay., Ankara 1998, s. 173-210 Necmettin Hacıeminoğlu, Harezmi Türkçesi ve Grameri, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., Ankara 1997 Omeljan Pritsak, "Kıpçakça", Tarihi Türk Şiveleri (Çeviren: Mehmet Akalın), TKAE Yay., Ankara 1998 R.R. Arat, Kutadgu Bilig III İndeks, TKAE

Planlanan Öğretim Etkinlikleri ve Öğretim Yöntemleri

Sözlü anlatım ve soru cevap

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derse katılmadan önce konuyla ilgili okumalar yapılmalıdır.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dr. Öğr. Üyesi Nuray DEMİR ÖZTÜRK

Dersin Verilişi

Yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Ali Fuat Altuntaş Dr. Öğr. Üyesi Nuray Demir Öztürk

Program Çıktısı

- Orta Türkçe üzerine temel bilgileri tanımlayabilme.
- Türk dilinin tarihi dönemleri hakkında bilgi edinecek
- Türk dilinin devirlere göre geçirdiği değişim ve çeşitlenmeyi görecektir
- Türk dilinin bugünkü durumunu daha iyi kavrayacak
- Tarihi devirlere ait metinleri okuyabilecek ve metinleri dil özellikleri yönüyle tahlil edebilecek.
- Harezmi Türkçesinin Türk dili tarihindeki yeri ve önemi.
- Harezmi Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi
- Kıpçak Türkçesinin kaynakları, kaynak eserler, dönemin şahsiyetleri ve eserler, dil özellikleri, metin incelemeleri.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Harezm Türkçesinin Türk dili tarihindeki ve şiveleri arasındaki yerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Harezm coğrafyası, Harezm Türkçesinin Türk dili tarihindeki ve şiveleri arasındaki yeri.	
2	Harezm Türkçesi'nin ses bilgisini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Harezm Türkçesi'nin ses bilgisi	
3	Harezm Türkçesi'nin gramerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Harezm Türkçesi'nin ek ve kelime kültürü	
4	Harezm Türkçesi'nin gramerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Harezm şivesi metinlerinde imla ve ses ilişkilendirilmeleri	
5	Mahmud bin Ali ve eseri Nehcü'l-Feradis'i hakkında araştırma yapmak.		Sözlü anlatım ve soru cevap	Mahmud bin Ali ve eseri Nehcü'l-Feradis'in önemi	
6	Mahmud bin Ali ve eseri Nehcü'l-Feradis'i hakkında araştırma yapmak.		Sözlü anlatım ve soru cevap	Mahmud bin Ali ve eseri Nehcü'l-Feradis'in önemi	
7	Satırası Kuran Tercümesi hakkında araştırma yapmak.		Sözlü anlatım ve soru cevap	Harezm Döneminde yazılmış Satırası Kuran Tercümesi metnini okuma ve gramer çalışmaları yapma.	
8	Vizeye kadarki konuları tekrar etmiş olmak.		Soru ve cevap	Vize	
9	Kıpçak Türkçesinin dil bilgisi özelliklerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Kuman-Kıpçaklar ve Kıpçak Türkçesinin Türk dili tarihi içerisindeki yeri	
10	Kıpçak Türkçesinin dil bilgisi özelliklerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Codex Cumanicus'un dil incelemesini yapmak.	
11	Kıpçak Türkçesinin dil bilgisi özelliklerini araştırma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Ermeni harfli Kıpçak Türkçesi metinlerini incelemek ve gramer özelliklerini tespit etmek.	
12	Harezm ve Kıpçak Türkçesiyle ilgili metinlere hazırlanma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Asıl Kıpçak sahası metinleri üzerinde dil incelemeleri	
13	Harezm ve Kıpçak Türkçesiyle ilgili metinlere hazırlanma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Asıl Kıpçak sahası metinleri üzerinde dil incelemeleri	
14	Harezm ve Kıpçak Türkçesiyle ilgili metinlere hazırlanma		Sözlü anlatım ve soru cevap	Asıl Kıpçak sahası metinleri üzerinde dil incelemeleri	
15	Genel tekrar yapmak.		Sözlü anlatım ve soru cevap	Kıpçak Türkçesi sözlüklerinin dil incelemesini yapmak.	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Derse Katılım	14	3,00
Final Sınavı Hazırlık	1	5,00
Uygulama / Pratik	0	0,00
Proje	0	0,00
Ödev	0	0,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	3,00
Ara Sınav Hazırlık	1	5,00
Araştırma Sunumu	6	4,00
Laboratuvar	0	0,00
Vize	1	1,00
Final	1	1,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Vize	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10
Ö.Ç. 1	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 2	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 3	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 4	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 5	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 6	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 7	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1
Ö.Ç. 8	5	3	3	3	5	3	1	3	3	1

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanında yeterli bilgi birikimi ile kuramsal ve uygulamalı bilgilerini alanlarında kullanabilme becerisine sahip olur.
- P.Ç. 2 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanında edindiği ileri düzeydeki bilgi ve becerileri kullanarak verileri yorumlar ve değerlendirir, güncel teknolojik gelişmelere paralel sorunları tanımlar, analiz eder, araştırmalara ve kanıtlara dayalı çözüm önerileri geliştirir.
- P.Ç. 3 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanıyla ilgili olay ve olguları kavramsallaştırma becerisine sahip olur; bilimsel yöntem ve tekniklerle inceler.
- P.Ç. 4 :** Disiplinler arası bakış açısı kazanır, çalışmalarını düzgün bir şekilde sözlü ve yazılı olarak ifade edebilir.
- P.Ç. 5 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanında saha çalışması, veri toplama, sonuçları analiz etme, arşivleme, metin çözme ve/veya yorumlama becerisi kazanır.
- P.Ç. 6 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanı ile ilgili uygulamalarda bireysel ve/veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.
- P.Ç. 7 :** Bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanarak alanındaki bilgileri izler ve meslektaşları ile iletişim kurar.
- P.Ç. 8 :** Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğinin bilincine sahip olur ve mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirir.
- P.Ç. 9 :** Türk Dili ve Edebiyatı alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, uygulanması ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında toplumsal, bilimsel, kültürel ve etik değerlere uygun hareket eder.
- P.Ç. 10 :** Sosyal hakların evrenselliği, sosyal adalet, kalite yönetimi ve süreçlerine uygun davranma ve katılma (Kalite kültürünün yerine) ve kültürel değerlerin korunması ile çevre koruma, iş sağlığı ve güvenliği konularında yeterli bilince sahiptir.
- Ö.Ç. 1 :** Orta Türkçe üzerine temel bilgileri tanımlayabilme.
- Ö.Ç. 2 :** Türk dilinin tarihi dönemleri hakkında bilgi edinecek
- Ö.Ç. 3 :** Türk dilinin devirlere göre geçirdiği değişim ve çeşitlenmeyi görececek
- Ö.Ç. 4 :** Türk dilinin bugünkü durumunu daha iyi kavrayacak
- Ö.Ç. 5 :** Tarihi devirlere ait metinleri okuyabilecek ve metinleri dil özellikleri yönüyle tahlil edebilecek.
- Ö.Ç. 6 :** Harezmi Türkçesinin Türk dili tarihindeki yeri ve önemi.
- Ö.Ç. 7 :** Harezmi Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi
- Ö.Ç. 8 :** Kıpçak Türkçesinin kaynakları, kaynak eserler, dönemin şahsiyetleri ve eserler, dil özellikleri, metin incelemeleri.